

Legal Alert

Luty 2026 r. | www.skslegal.pl

Projekt ustawy o działalności kosmicznej: Nowe ramy prawne i obowiązki dla sektora

Rządowy projekt ustawy o działalności kosmicznej, procedowany w Sejmie jako druk nr 2078, **stanowi pierwszy w polskim porządku prawnym kompleksowy reżim regulacyjny dla wykonywania działalności kosmicznej**. Będzie on zatem miał podstawowe znaczenie dla podmiotów planujących, finansujących lub wykonujących operacje kosmiczne. Projektowane **przepisy definiują działalność kosmiczną** jako polegającą na wyniesieniu lub próbie wyniesienia obiektu kosmicznego w przestrzeń kosmiczną, jego eksploatacji, kontrolowaniu w przestrzeni kosmicznej lub usuwaniu (w tym przez jego deorbitację). Mimo to nowa ustawa będzie miała wpływ na cały szeroko rozumiany „sektor kosmiczny”, ponieważ sukces operatorów będzie zależał od udanej współpracy z szeregiem mniejszych kooperantów, zarówno na etapie przygotowania obiektu kosmicznego do eksploatacji, jak i wykorzystania efektów operacji w kosmosie. Projekt wykonuje założenia Polskiej Strategii Kosmicznej oraz zobowiązania międzynarodowe RP, zastępując dotychczasowe regulacje o charakterze fragmentarycznym i rozszerzając kompetencje Prezesa Polskiej Agencji Kosmicznej (PAK) o kluczowe funkcje administracyjne i nadzorcze.

1. Zakres nowych regulacji i właściwość organów

Zgodnie z projektem ustawy, regulacja obejmuje zasady wykonywania działalności kosmicznej (w tym jej podjęcia, kontroli, ubezpieczenia i odpowiedzialności za szkody), prowadzenia **Krajowego Rejestru Obiektów Kosmicznych (KROK)** oraz sposób postępowania w przypadku nieprzewidzianych zdarzeń i znalezienia śmieci kosmicznych.

Przepisy mają zastosowanie do działalności wykonywanej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i z zarejestrowanych w RP statków morskich i powietrznych. Ustawa stosowana jest również do działalności wykonywanej przez polskiego operatora z terytorium obcego lub obszaru niepodlegającego zwierzchnictwu żadnego państwa.

Projektodawcy zdecydowali się na zamieszczenie w projekcie **definicji przestrzeni kosmicznej** („przestrzeń znajdującą się powyżej 100 km nad średnim poziomem morza”), zajmując w ten sposób stanowisko w sprawie pozostającej wciąż przedmiotem licznych dyskusji.

Istotnym *novum* jest wprowadzenie **definicji „operatora” oraz „obiektu kosmicznego”**, które nie były dotychczas jednoznacznie zdefiniowane ani w prawie krajowym, ani w podstawowych umowach międzynarodowych prawa kosmicznego (*Corpus Iuris Spatialis*).

Organem właściwym w sprawach działalności kosmicznej, z wyjątkiem jednostek wojskowych, jest **Prezes Polskiej Agencji Kosmicznej**. Dla jednostek podległych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej (MON) organem właściwym jest MON. Organem wyższego stopnia w stosunku do Prezesa Agencji w sprawach zezwoleń i kar pieniężnych jest minister właściwy do spraw gospodarki.

2. Zasady i warunki uzyskania zezwolenia

Wykonywanie działalności kosmicznej przez osoby prawne lub jednostki organizacyjne (inne niż jednostki MON) **wymaga uzyskania zezwolenia od Prezesa Agencji**.

Kluczowe zasady wykonywania działalności kosmicznej obejmują w szczególności działanie w sposób niezagrażający interesom bezpieczeństwa i obronności państwa oraz ograniczanie do minimum ryzyka dla życia, zdrowia ludzkiego i mienia, a także uwzględnianie potrzeb długotrwałego, zrównoważonego wykorzystania przestrzeni kosmicznej do celów pokojowych, w tym zapobieganie powstawaniu śmieci kosmicznych. Wymagane jest również gwarantowanie spełniania przez obiekt kosmiczny standardów technicznych, takich jak wytrzymałość mechaniczna, stabilność paliwa oraz niezawodność silników.

Zgodnie z projektowaną regulacją Prezes Agencji opracuje i ogłosi **wykaz rekomendowanych standardów technicznych**.

Wnioskodawca ubiegający się o zezwolenie musi spełniać łącznie trzy warunki: zapewniać wykonanie działalności zgodnie z ww. zasadami, zatrudniać osoby o niezbędnej wiedzy/doświadczeniu oraz posiadać zdolność finansową pozwalającą na niezakłócone wykonywanie działalności kosmicznej.

Do wniosku dołącza się szczegółowy opis planowanego sposobu działalności, ocenę ryzyka wyrządzenia szkody oraz dokumentację potwierdzającą spełnianie standardów technicznych.

Przed wydaniem zezwolenia Prezes Agencji jest zobowiązany do zasięgnięcia opinii Ministra Obrony Narodowej, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw transportu oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. **Negatywna opinia choćby jednego z tych organów jest przesłanką odmowy udzielenia zezwolenia.**

Zezwolenie może zostać cofnięte w przypadku utraty przez operatora wiarygodności niezbędnej do wykluczenia zagrożenia dla interesów bezpieczeństwa lub obronności państwa, albo przypadku nieusunięcia rażących naruszeń stwierdzonych w toku kontroli.

3. Odpowiedzialność za szkody

Projekt ustawy przewiduje, że operator oraz podmiot wykonujący działalność kosmiczną bez wymaganego zezwolenia ponoszą odpowiedzialność cywilną za szkody wyrządzone przez obiekt kosmiczny na powierzchni Ziemi lub za szkody wyrządzone statkowi powietrznemu podczas lotu **niezależnie od winy**, także wówczas, gdy szkoda nastąpiła wskutek siły wyższej. W przypadku współpracy (konsorcjum), odpowiedzialność operatora i podmiotu współpracującego **jest solidarna**.

Odpowiedzialności tej nie można wyłączyć ani ograniczyć. W innych przypadkach (np. szkody w przestrzeni kosmicznej), operator ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych.

Gdy Rzeczpospolita Polska naprawi szkodę wyrządzoną przez obiekt kosmiczny, a Skarb Państwa nie uzyska zaspokojenia roszczenia bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń, będzie on miał zwrotne roszczenie wobec operatora do wysokości sumy gwarancyjnej ubezpieczenia. Roszczenie to przysługuje **w pełnej wysokości** w przypadku winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa operatora, a także gdy szkoda została wyrządzona przez obiekt kosmiczny wyniesiony w przestrzeń kosmiczną przez podmiot, który wbrew ustawie wykonuje działalność kosmiczną bez zezwolenia.

4. Obowiązkowe ubezpieczenie OC

Zgodnie z projektem, operator zostaje objęty obowiązkiem zawarcia umowy **ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej** za szkody wyrządzone przez obiekt kosmiczny. Obowiązek ten powstaje najpóźniej w dniu poprzedzającym rozpoczęcie działalności objętej zezwoleniem.

Ubezpieczenie to **nie podlega przepisom ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych**.

Wysokość sumy gwarancyjnej, którą może określić Prezes PAK w zezwoleniu, nie może wynosić **więcej niż równowartość w złotych kwoty 60 milionów euro** w odniesieniu do jednego zdarzenia. Obowiązek ubezpieczenia nie dotyczy działalności wykonywanej w celach naukowych lub edukacyjnych oraz działalności jednostek podległych MON. Można zatem spodziewać się rozwoju polskiego rynku ubezpieczeń kosmicznych, w ślad za rozwojem tego sektora ubezpieczeń w innych krajach.

5. Kontrola i środki naprawcze

Projekt ustawy przyznaje Prezesowi PAK kompetencję do przeprowadzania kontroli wykonywania działalności kosmicznej pod kątem zgodności z zezwoleniem i ustawą.

W przypadku stwierdzenia naruszeń, operator musi przygotować i przekazać Prezesowi PAK **program naprawczy**. Jeżeli naruszenia mają charakter **rażący**, Prezes PAK może wezwać do ich usunięcia niezwłocznie, z pominięciem procedury programu naprawczego.

Brak usunięcia naruszeń w wyznaczonym terminie skutkuje nałożeniem kary pieniężnej oraz **cofnięciem zezwolenia** i nałożeniem **obowiązku deorbitacji obiektu kosmicznego**.

6. Krajowy Rejestr Obiektów Kosmicznych (KROK)

Projekt przewiduje, że obiekty kosmiczne wyniesione na orbitę lub poza nią, dla których Rzeczpospolita Polska jest państwem wynoszącym, podlegają wpisowi do Krajowego Rejestru Obiektów Kosmicznych (KROK). Rejestr prowadzi Prezes PAK w systemie teleinformatycznym i jest on **jawny**.

Wpis do Rejestru jest dokonywany na podstawie zgłoszenia operatora w postaci elektronicznej, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wyniesienia lub rozpoczęcia eksploatacji obiektu; operator ma obowiązek zgłaszania zmian informacji i danych zawartych w Rejestrze.

Powyższe ma zastosowanie do nowych obiektów kosmicznych, natomiast obiekty kosmiczne dotychczas wyniesione na orbitę i na niej pozostające w dniu wejścia w życie ustawy, zarejestrowane w rejestrze obiektów kosmicznych prowadzonym przez ONZ, w terminie 6 miesięcy zostaną przepisane do KROK.

7. Nieprzewidziane zdarzenia

Zgodnie z projektowanymi przepisami, w przypadku zaistnienia nieprzewidzianego zdarzenia związanego z wykonywaniem działalności kosmicznej, Prezes PAK **może powołać Komisję** do spraw badania tych zdarzeń. Zadaniem Komisji jest ustalenie okoliczności i przyczyn zdarzenia oraz określenie jego skutków, a także opracowanie raportu. **Komisja nie będzie dokonywała ustaleń w zakresie winy i odpowiedzialności podmiotów**. Członkowie Komisji mają prawo dostępu do miejsca zdarzenia, obiektu kosmicznego, dokumentacji operatora i przesłuchiwanie świadków.

8. Śmieci kosmiczne (space debris)

Projekt ustawy przewiduje, że każdy, kto znajdzie na terytorium RP rzecz, co do której istnieje podejrzenie, że jest śmieciem kosmicznym (czyli obiektem kosmicznym, jego częścią składową lub fragmentem, które utraciły zdolność do wykonywania przewidzianych dla nich funkcji), ma obowiązek **niezwłocznie poinformować o tym Policję**, która zawiadamia Prezesa Agencji nie później niż w ciągu 24 godzin.

Rzecz znaleziona nie może być przenoszona z miejsca znalezienia bez zgody Policji, chyba że jest to konieczne w celu ratowania życia, zdrowia lub mienia, przy czym należy utrwalić położenie tej rzeczy. W przypadku znalezienia śmiecia kosmicznego, Prezes Agencji niezwłocznie powołuje wyżej wspomnianą Komisję.

9. Sanckje administracyjne i karne

Przewidziane przez projektowane przepisy administracyjne kary pieniężne nakłada Prezes Agencji w drodze decyzji, która jest **natychmiast wykonalna**. Jak szereg innych przepisów ustawy (np. dotyczących zezwoleń na wykonywanie działalności kosmicznej, trybu udzielania zezwoleń podmiotom współpracującym), przepisy te nie znajdują zastosowania do działalności jednostek podległych MON.

Operator podlega karze pieniężnej m.in. za:

- wykonywanie działalności bez zezwolenia (tu kara jest najwyższa);
- wykonywanie działalności niezgodnie z zezwoleniem lub ustawą;
- nieusunięcie naruszeń stwierdzonych w wyniku kontroli;
- niedokonanie zgłoszenia obiektu do KROK w wymaganym terminie;
- utrudnianie wykonywania czynności przez członków Komisji w trakcie kontroli.

Utrudnianie czynności kontrolnych Komisji jest również zagrożone karą ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Jak możemy pomóc?

Nowe przepisy o działalności kosmicznej wprowadzają szczegółowy system regulacji dla dynamicznie rozwijającego się sektora kosmicznego w Polsce. Oferujemy kompleksowe wsparcie w zakresie:

- **przygotowania wniosków o zezwolenie** na wykonywanie działalności kosmicznej, jego przedłużenie i **przeniesienie** oraz reprezentowania wnioskodawców w tych postępowaniach;
- **wyboru i wdrożenia odpowiedniej struktury korporacyjnej i podatkowej** dla prowadzenia działalności kosmicznej;
- **pomocy w zatrudnieniu specjalistów** posiadających wymaganą wiedzę, wykształcenie i doświadczenie;
- **ochrony praw własności intelektualnej** podmiotów prowadzących działalność kosmiczną i podmiotów z nimi kooperujących;
- **opracowania i negocjowania umów o współpracy** z innymi podmiotami przy wykonywaniu działalności kosmicznej;

- **wypracowania zasad współpracy** podmiotów sektora prywatnego z **jednostkami organizacyjnymi podległymi MON**;
- **doradztwa w zakresie ubezpieczenia OC** i negocjacji warunków ubezpieczenia na rynkach międzynarodowych;
- **obsługi postępowań** przed Prezesem Polskiej Agencji Kosmicznej i ministrem właściwym do spraw gospodarki;
- **doradztwa w zakresie odpowiedzialności** za szkody wyrządzone przez obiekty kosmiczne;
- **reprezentacji w postępowaniach kontrolnych** i w sprawach sankcji administracyjnych.

Zapraszamy do kontaktu w celu omówienia Państwa potrzeb w tym pionierskim obszarze prawa.

Zapraszamy do kontaktu!

Marek Oleksyn

Partner, radca prawny,
Avocat à la Cour (Paris)

☎ +48 883 848 150

✉ marek.oleksyn@skslegal.pl

dr Katarzyna Michałowska

Of Counsel, radca prawny

☎ +48 608 093 937

✉ katarzyna.michalowska@skslegal.pl

Szymon Gendera

Prawnik

☎ +48 880 780 623

✉ szymon.gendera@skslegal.pl